

Jarní Pracovní den Sekce biochemických laborantů

V. Hauerová

Ve středu 27. 4. 2022 se v Lékařském domě v Praze uskutečnil 36. Pracovní den Sekce biochemických laborantů ČSKB. Téma Pracovního dne - Preanalytická fáze laboratorního vyšetření velmi zaujalo a již několik týdnů před uskutečněním akce byla kapacita sálu zcela obsazena. Další zájemci museli být bohužel odmítáni. Přednášky byly koncipovány tak, aby se dotkly několika oborů a mohli jsme se díky tomu seznámit s úskalími nejen z oblasti biochemie.

V první prezentaci Mgr. Martina Matějčka z Oddělení řízení kvality FN Motol v Praze byl velmi přehledně vysvětlen způsob řešení nežádoucích událostí, které musí každé akreditované lůžkové zdravotnické zařízení evidovat. Rozdělení dle závažnosti na tři stupně, od nejzávažnějšího, čímž je záměna biologického materiálu, přes porušení podmínek preanalytické fáze až po méně závažné pochybení různého charakteru. Dozvěděli jsme se, v jakém případě se provádí kořenová analýza a jaký typ nežádoucích událostí se nejvíce opakuje.

Následovala přednáška kolegyně Adély Tomášové z ÚKBD z FN Hradce Králové s názvem Prenatální screening trizomií, defektů neurální trubice a preeklampsie. Hned úvodem bylo zdůrazněno, že prenatální screening musí být vždy ve shodě s doporučením o laboratorním screeningu vrozených vývojových vad v prvním a druhém trimestru těhotenství. Oddělené vyhodnocování screeningu v 1. a 2. trimestru je považováno za postup non lege artis. Srozumitelně byly prezentovány nejen podmínky a možnosti screeningu, ale i zkušenosti s dodržováním preanalytické fáze přímo na jejich pracovišti a také rizikové faktory ovlivňující výsledky. Závěrem jsme měli možnost seznámit se s kauzistikami dvou mladých gravidních žen.

Třetí sdělení patřilo Mgr. Haně Hanákové z Hematologicko-transfúzního oddělení KNTB ve Zlíně. Jako první zazněla věta, na které se jistě všichni přítomní

shodli a to „Preanalytická fáze je nejvíce závislá na lidském faktoru a je potřeba k tomu takto přistupovat“. Počínaje od přípravy pacienta na odběr, přes identifikaci, pořadí zkumavek, způsobu odběru až po přípravu vzorku před samotnou analýzou. Opakování je matka moudrosti. Součástí prezentace byly i fotografie různých biologických materiálů, u kterých z důvodu nedodržení preanalytické fáze nebylo možné požadované vyšetření laboratoří provést.

Po krátké přestávce následovala prezentace našeho kolegy Petra Coufala z OKB FN u Sv. Anny v Brně. V přednášce bylo zdůrazněno, že preanalytická fáze je fází ovlivnitelnou a je tedy nutné ji co nejvíce eliminovat. Měli jsme možnost slyšet s jakými nejčastějšími chybami se potýkají na pracovišti v Brně a bylo pravděpodobné, že řada posluchačů měla obdobné zkušenosti i ze svých pracovišť. Transport materiálu na ABR vyšetření včetně odběrové jehly, či rozmočení identifikačních štítků na zkumavce nebylo asi nikomu úplně cizí. Závěrem zaznělo důležité upozornění a to, že dobrá komunikace je to nejdůležitější v procesu neustálého zlepšování kvality, a to nejen mezi odděleními, tedy žadatelem vyšetření a laboratoří, ale i mezi laboratořemi navzájem.

Další přednášku si připravila vedoucí laborantka z Ústavu patologie ve VFN v Praze Blanka Věghová. Někteří by se mohli mylně domnívat, že vzorky směřující právě na toto pracoviště nebudou tolik ovlivnitelné nedodrženou preanalytickou fází, opak je však pravdou. Preanalytická fáze je v oboru patologie z velké většiny závislá na odebírajícím lékařovi. Asi nejčastějším úskalím jejich oboru je správná fixace vyšetřovaného biologického materiálu, včetně vhodně zvolené nádoby a množství fixační tekutiny.

Poslední odborné sdělení jsme měli možnost slyšet od Mgr. Kateřiny Slabé z TECOM Analytical Systems. Přednáška s názvem Preanalytika v POCT byla zaměřena na zajištění kvality odvíjející se z práce zdravotních sester, které tyto analýzy provádějí a tudíž od výkonu této činnosti nelaboratorními pracovníky.

Závěrem poděkovala předsedkyně sekce biochemických laborantů ČSKB Mgr. M. Bunešová, MBA kolegyni Bc. Bronislavě Jahodové za dosavadní skvělou práci ve výboru biochemických laborantů a představila novou členku výboru, paní kolegyni Mgr. Hanu Beránkovou.